

Könyvtári Minőségi Díj 2025

INNOVÁCIÓK A KÖNYVTÁRHASZNÁLÓKÉRT

Fotómontázs: Egressy Béni Városi Könyvtár

Könyvtári Minőségi Díjat kapott a kazincbarcikai Egressy Béni Városi Könyvtár. Az intézmény igazgatójával, **Molekné Kőrösi Beatrixszal** beszélgettünk a munkatársak körében jelen lévő innovatív szemléletről.

általuk kezdeményezett programokkal, könyvbemutatókkal vagy gerontológiai előadásokkal.

A pályázatukban szereplő Bölcsis könyvtár és a Mesepárna innovációk elindításáról, fejlesztéséről mesélne kicsit?

Két Könyvtár Pontot nyitottuk 2019. évtől a város különböző pontjain. Az egyik a bölcsődével közös épületben kapott helyet. Miután a gondozók ellátogattak a minikönyvtárba, közös ötletnek köszönhetően beindult a bölcsődébe járó három év alatti gyermekekkel való foglalkozás. Szervezett formában hozzák a csoportokat a Könyvtár Pontra, ahol rövid meséket mutatnak be a könyvtárosok, főként a meseposztó technikával, síkbábokkal játsszák el a mesét. A kicsik imádják utána megfogni a figurákat. A kis könyvtárat olyan könyvekkel is felszereltük, amik ezen korosztálynak valók, a beszerzés tudatos.

A Mesepárna a saját ötletem volt, miután egy pedagógiai szaklapban olvastam a hagyományos alkalmazásáról, majd továbbfejlesztve kollégáimmal elindítottuk a projektet. A Mesepárna jellemzően óvodákban, az óvodapedagógusok által használt, kreativitást és egyéb kompetenciákat fejlesztő eszköz. Azon óvónők, akik használták már ezt a technikát, frontális bemutatást alkalmaztak, vagyis ők meséltek és helyezték el a párnára a figurákat, miközben az előtte ülő gyermekek figyelték a folyamatot. Mesepárna foglalkozásainkat óvodáskorú gyermekek részére terveztük. Mivel napközben a kicsik az óvodában tartózkodnak, ezért délutánonként szervezzük programjainkat, ami megkívánja, hogy a gyermek szülői kísérettel látogasson el a könyvtárba. Így a szülő azonnal be-

leláthat, a könyvtár milyen típusú tevékenységet folytat annak érdekében, hogy gyermeke hasznos ismeretekhez jusson és jól érezze magát a könyvtárban. Mesepárnás foglalkozásainkkal a gyermekek saját maguk játszhatnak a mesefigurákkal. A mesehallgatással egy időben a gyermekek interaktív módon vesznek részt a foglalkozáson. A gyermek részére fontos, hogy részese legyen az előadásnak. Módszerünkkel egy dinamikus, élményalapú programot kínálunk. A mesehez 5 csomag készül a szereplőkkel és a figurákkal, mivel ezt a létszámot tartjuk optimálisnak a folyamatos interakció okán. A könyvtáros mesél, a kicsik pedig az ölükben elhelyezett párnán eljátszhatják a mesét. Az innovációk beindítása előtt és közben alkalmaztuk a minőségbiztosítás elemeit, kérdőívekkel kérdeztük a szülőket és a bölcsődei gondozókat. Nagyon hasznos volt a kockázatelemzés és a PDCA-elv alkalmazása, folyamatos fejlesztésen ment keresztül mindkét projekt.

Mindkét innovációt érezhetően kedvelik az olvasók, vannak további terveik ezek továbbfejlesztésére?

A Könyvtári Minőségi Díj átvétele óta több megkeresést kaptunk a módszerrel kapcsolatban, ezért a közeljövőben szeretnék bemutató foglalkozásokat tartani a szakma képviselőinek.

Milyen jövőbeni terveket, továbblépési lehetőséget lát az Egressy Béni Városi Könyvtár tekintetében, akár rövid, akár hosszabb távon?

2025. évtől a 25 év alattiak számára ingyenessé vált a könyvtári tagság, ezért igyekszünk majd ebből a korosztályból egyre több könyvtárhasználót nyerni. Az ezzel kapcsolatos marketingtevékenységünk már elindult a középiskolákban.

Mennyire van jelen az intézményben az innovatív szemlélet? Tudatosan foglalkoznak ennek fejlesztésével?

Évek óta folyamatos a változás és megújulás könyvtárunkban. 2012-ben a fenntartó elképzelése találkozott a szakmai tervekkel, miszerint létrejött az önálló költségvetési intézményként működő könyvtár. Ezzel a döntéssel lehetőségek tárháza nyílt meg előttünk, mivel korábban összevont intézmény keretein belül működtünk. 2014-ben új telephelyre költöttünk, egy felújított általános iskola épületének földszintjére. Kapcsolatunk a civil szerveződésekkel is ezek után bővült ki, így az ő részükről is folyamatosan érkeztek hozzánk az igények. A minőségmenedzsment elemeit kihasználva felépítettük koncepciónkot, számba vettük azon ötleteket, amelyeket erőforrásainkhoz mérten meg is tudunk valósítani.

A Minőségirányítási Tanács megalakítása a 2012. évhez köthető, amit folyamatos képzések követtek, így a vezetésen kívül több kolléga is elsajátította az alapokat. A gyermekkönyvtár munkája mindig hangsúlyos volt, de valójában az új telephelyen teljessé lehetett ki igazán, ugyanis együtt működik a felnőttrésszel, így igazi családi látogatásokat is lehetővé téve. Alulról szerveződve jött létre például a Baba Mama Klub, az Irodalmi Klub az amatőr alkotók részére, majd ezt követte több olyan civil szervezettel való kapcsolatépítés, amelyek folyamatosan jelen vannak a könyvtár életében, gyakorta

A szekszárdi Illyés Gyula Könyvtár kapta az idei másik Könyvtári Minőségi Díjat. Az intézmény pályázatában szereplő két projektről **Liebhauser János** igazgatóval beszélgettünk.

Néhány hónapja költözött az Illyés Gyula Könyvtár a szekszárdi Tudásközpontba. Hogy látja, miben tud az új helyszínen továbbfejlődni az intézmény, figyelembe véve a pályázatukban leírt innovációkat is.

A Tudásközpont épülete nagyban javítja az Illyés Gyula Könyvtár munkáját, egyrészt mert megszűnt a könyvtár különböző épületekbe tagoltsága, ami különösen az eddig külön épületben működő gyermekkönyvtár integrálása miatt fontos, másrészt olyan új közösségi terek használata és ezáltal közösségi események szervezésének lehetősége nyílik meg a könyvtári munka előtt, amire a régi épületben egyáltalán nem, vagy csak az olvasói terek ideiglenes lezárásával volt lehetőségünk. A könyvtárunk jelmondata a Könyv – Kultúra – Közösség. Örömteli, hogy az új épület kínálta lehetőségeket látva egyre több civil közösség keres meg minket: pl. a Szekszárdi Zöldtárs Alapítvány, az „Életerő Meseműhely”, a „Köttusa” Összefogás a szenvedélybeteg szülők elfeledett gyermekeiért, a Szekszárdi Hegyközség. De a könyvtár társasjáték-, illetve japán klubja, a felnőtt és a kamasz olvasóklubok is nagy népszerűségnek örvendenek. A Minőség díjat elnyerő pályázatunkban is alapvetően ezek a – könyvtári eszközökkel elért – közösségi értékek jelentek meg az ifjúsági tehetséggondozásban, illetve a 2023-ban elnyert IFLA Green Library Award címben is.

Miként vetődött fel a zöldkönyvtári arculat beemelése a könyvtárnál?

Előzményként meg kell említenem, hogy 2018-ban a Tatabányai József Attila Megyei Könyvtár, 2019-ban a Kiskunfélegyházi Petőfi Sándor Városi Könyvtár és

2020-ban az Óbudai Platánkönyvtár Ezüsthelyi Fiókkönyvtára is elnyerte az IFLA Zöldkönyvtári címet, így már láthattuk a lehetőséget. Talán csak azért látszunk mi úttörőnek, mert mi vállaltuk fel először a zöldkönyvtári hálózat fejlesztésének célját – helyi és országos szinten is. Számunkra az az igazi öröm, hogy azóta számos könyvtár és kolléga számára jelent követendő mintát a zöldkönyvtári szemlélet, gondolatok.

Pályázatuk másik projektje az ifjúsági közösségeket, alkotócsoportokat mutatja be. Az alapok már megvannak. Mennyire nehéz vagy épp könnyű fenntartani a csoportok aktivitását, miként lehet még továbblépni velük?

Ebben sem mi járunk elől, hiszen Eger és Szolnok is mintát jelentett számunkra: el kellett hinnünk, hogy kicsiben is el lehet kezdeni, és el kellett fogadnunk, hogy először meg kell találnunk egy rátermett kollégát. A megfelelő személy mellett szükséges a hasonlóan megfelelő eszköz, hely és idő megléte is. A kamaszokkal való foglalkozás egyik fontos szabálya, hogy mindig az ő igényeiből kell kiindulni. A mi esetünkben ez az odafigyelő rugalmasság adott lehetőséget a kamasz írókból, költőkből álló Írógárda létrejöttének, majd az Alkotógárda megalakulásának, mely azokból a fiatalokból áll, akik fotóznak, festenek és rajcolnak. A fiatalokra való ráhangolódás, ráfigyelés természetesen vezet el új ötletekhez: a kamaszok kreatívak és gyorsan változnak! Ez a másik fontos szabály. Aktívan kell szervezni az egyre újabb és újabb generációk bekapcsolódását. Az alapító tagok már kirepültek, többen már egyetemisták, míg az újonnan jövők még felsősök az általános

iskolában. Elkerülhetetlen az életkori csoportok külön kezelése, így mára két ifjúsági klubot működtetünk párhuzamosan. A könyvtárunk életében az is a továbblépés egy konkrét példája, hogy az Írógárda szövegeiből kötetet szerkesztünk, ez a 2025-ös évi célkitűzésünk.

Milyen lehetőséget nyújthat még a Tudásközpont az innovációk terén? Vannak erre további ötletek, elképzelések?

Továbbra is még csak tanuljuk az új épületünket, és örülünk, hogy működnek a könyvtárépítészeti elképzeléseink. Az olvasóink pont úgy használják a tereinket, ahogy azt reméltük. De persze senki nem lát előre, nem tudhatjuk, milyen lehetőségeket hordoz még magában az épület. Amit még nem laktunk be az az ún. High-End szoba. Ez egy olyan akusztikailag megtervezett teret jelent, ahol a magas hangzási minőséget biztosító technika (high-end lemezjátszó, erősítő, hangszóró) kimagasló zenei élményt jelenthet az igényes zenehallgatóknak. De egy ilyen tér alkalmas podcast-stúdióknak is, kamarazenei felvételek készítésére is, a kamaszok titokszobájának, filmklubnak, „csendes szobának”. A lehetőségek végtelennek tetszenek.

Szeifer Csaba